



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1137/2022
26.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Татјане Вуковић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др., због продуженог кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Стане Младеновић, поднетом против правноснажних решења Првог основног суда у Београду Ки 15/21 од 26.08.2022. године и Ки 15/21, Кв 1511/22 од 13.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 26.10.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Стане Младеновић, поднет против правноснажних решења Првог основног суда у Београду Ки 15/21 од 26.08.2022. године и Ки 15/21, Кв 1511/22 од 13.09.2022. године у односу на повреду закона из члана 74 став 1. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Решењем Првог основног суда у Београду Ки 15/21 од 26.08.2022. године против окривљеног АА, између осталих, проширена је истрага због постојања основане сумње да је као саизвршилац са окривљеним ББ и ВВ извршио продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ.

Решењем Првог основног суда у Београду Ки 15/21, Кв 1511/22 од 13.09.2022. године одбијена је жалба окривљеног изјављена против решења о проширењу истраге Првог основног суда у Београду Ки 15/21 од 26.08.2022. године, као неоснована.

Бранилац окривљеног АА - адвокат Стана Младеновић поднела је захтев за заштиту законитости, због повреде члана 242, 243, 248, и 258. ЗКП („Службени лист СРЈ“, бр. 70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“, бр. 58/04, 85/05 – др.закон, 115/05, 46/06, 49/07, 122/08, 20/09 – др.закон, 72/09 и 76/10), повреде члана 74. став 1. тачка 2) ЗКП, повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да укине побијана решења и предмет врати на

поновно одлучивање или преиначи решење Првог основног суда у Београду Ки 15/21, Кв 1511/22 од 13.09.2022. године тако што усваја жалбу окривљеног и укида решење Првог основног суда у Београду Ки 15/21 од 26.08.2022. године.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, уз примену члана 604. ЗКП („Службени гласник РС“ бр.72/11 од 28.09.2011. године који се примењује од 01.10.2013. године) којим је прописано да ће се законитост радњи предузетих пре почетка примене овог законика оцењивати по одредбама Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“ бр.70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“ бр.58/04, 85/05 – др.закон, 115/05, 46/06, 49/07, 122/08, 20/09 – др.закон, 72/09 и 76/10) нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 74. став 1. тачка 2) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен и нема прописани садржај.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче повреду закона из члана 74. став 1. тачка 2) ЗКП, а у образложењу наводи да је након подношења захтева за проширење истраге Кт.бр. 11386/10 од 19.11.2021. године окривљени саслушан код истражног судије, без присуства браниоца на околности да је извршио кривично дело за које је обавезна одбрана.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Чланом 603. Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС број 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014, 35/2019,) прописано је да истрага која је на дан почетка примене овог законика у току, довршиће се по одредбама Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“, бр. 58/04, 85/05, 85/05 – др.закон, 115/05, 49/07, 122/08, 20/09 – др.закон, 72/09 и 76/10), а даљи ток поступка ће се спровести по одредбама овог законика. Дакле, у конкретном случају све до окончања истраге примењују се одредбе Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“, бр. 58/04, 85/05, 85/05 – др.закон, 115/05, 49/07, 122/08, 20/09 – др.закон, 72/09 и 76/10).

Одредбом члана 71. став 1. Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“, бр. 58/04, 85/05, 85/05 – др.закон, 115/05, 49/07, 122/08, 20/09 – др.закон, 72/09 и 76/10, важећи у време покретања истраге против окривљеног), је прописано да ако је окривљени нем, глув или неспособан да се сам успешно брани или ако се поступак води због кривичног дела за

које се може изрећи казна затвора преко десет година, окривљени мора имати браниоца већ приликом првог саслушања.

Из списка предмета произилази да је Први основни јавни тужилац у Београду, судији за претходни поступак Првог основног суда у Београду доставио захтев за проширење истраге Кт 11386/10 од 19.11.2021. године, између осталих и против окривљеног АА због основане сумње да је извршио продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ. Окривљени је саслушан пред судијом за претходни поступак Првог основног суда у Београду дана 20.07.2022. године, без присуства браниоца на околности из захтева за проширење истраге Кт 11386/10 од 19.11.2021. године.

Имајући у виду одредбу члана 603. ЗКП, у конкретном случају се примењује одредба члана 71. став 1. раније важећег ЗКП (у време покретања истраге против окривљеног), обзиром да је истрага против окривљеног започета подношењем захтева за проширење истраге Првог основног јавног тужиоца у Београду Кт 11386/10 од 27.02.2012. године (у време раније важећег ЗКП) због основане сумње да је окривљени АА извршио кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ, која истрага против окривљеног је проширена захтевом за проширење истраге Кт 11386/10 од 19.11.2021. године, између осталих, због основане сумње да је извршио продужено кривично дело превара из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ за које је прописана казна затвора од две до десет година и новчана казна. Обзиром на наведено, те имајући у виду одредбу члана 71. став 1. раније важећег ЗКП, у конкретном случају окривљени приликом саслушања код истражног судије није морао имати браниоца, јер за кривично дело које му је стављено на терет, по тада важећем закону није била прописана обавезна одбрана, па неосновано бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује на повреду закона из члана 74. став 1. тачка 2) ЗКП.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је у преосталом делу недозвољен и нема прописан садржај.

Наиме, бранилац окривљеног у преосталом делу захтева истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, при чему само формално означава ову повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, у поднетом захтеву ову повреду кривичног закона образлаже тако што оспорава чињенично стање утврђено у правноснажним пресуда, истичући да наводи у чињеничном опису кривичног дела које се окривљеном ставља на терет да је уверавао оштећене да су папири за градњу стамбено – пословног објекта на закону засновани указују да ни тужилац, ни истражни судија а ни кривично веће нису погледали доказе које је окривљени доставио. Наиме, сви папири за градњу стамбено - пословног објекта које је окривљени показивао оштећенима и који су наведени у уговорима о купопродаји били су засновани на закону, јер је предузеће „Коминг компани“ имало правноснажну дозволу за градњу стамбено - пословног објекта у Београду ул. ... број ... издату од стране надлежног органа.

Како је, дакле, у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означена

повреда закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, док се суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Поред наведеног бранилац окривљеног указује и на повреде одредаба члана 241. – 264. раније важећег ЗКП (у време покретања истраге против окривљеног), што према сада важећем закону који се примењује од 01.10.2013. године представља одредбе члана 295. – 312. ЗКП, а које повреде одредаба не представљају законски разлог због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА и у овом делу оценио недозвољеним.

У поднетом захтеву се наводи и да тужилац, истражни судија и кривично веће нису ценили чињеницу да је ГГ по занимању ..., те да је поседовао довољно знања да цени да ли су папири које му је показао окривљени АА на закону засновани. Даље се истиче да нису тачни наводи да је окривљени закључио уговор о купопродаји са ГГ и ДД већ је уговор закључило предузеће „Коминг компани“, а окривљени је само потписао уговор у својству пуномоћника. Напомиње се и да нису тачни наводи да су ГГ ДД окривљеном предали новац у износу од 121.205 евра, јер окривљени ни од једног оштећеног није примио новац на име купопродајне цене. Тужилац, истражни судија и кривично веће нису ценили чињеницу да су оштећени ГГ и ЂЂ добили кредит од банке за куповину предметних станова те да је банка достављене папире оценила као законите када је одобрила кредит. Истражни судија није имао ни један доказ да су оштећени окривљеном ЕЕ предали новац на име закључених уговора о купопродаји из разлога што они то нису ни учинили, већ је новац уплаћиван на рачун привредног друштва па је овај новац окривљени ЕЕ могао да користи за пословање привредног друштва, а не за своје потребе, због чега је окривљени АА био у уверењу да ће фирма градити станове, јер је то била њена основна делатност.

Изнети наводи браниоца окривљеног у битном представљају оспоравање чињеничног стања утврђеног и потврђеног у правноснажним пресудама и оцене доказа дате од стране суда, а што не представља законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА и у овом делу оценио као недозвољен.

Такође, бранилац окривљеног захтев за заштиту законитости подноси и због повреде права на суђење у разумном року и права на правично суђење а чиме се у суштини указује на повреду закона из члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у

поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ове повреде захтев за заштиту законитости нема прописан садржај.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда повреду закона из члана 74 став 1. тачка 2), на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног окривљеног АА - адвоката Стане Младеновић, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљеног, у односу на наведену повреду, одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио, на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.